

2021-05-24

Interpellation

till

Barn- och utbildningsnämndens ordförande Anna Carlsson

Om läromedelsinköp i kommunens grundskolor

Frågan om läromedel i skolan blir allt hetare. Det talas om kris och många kritiska röster höjs i debatten kring utvecklingen på området.

“Läromedel har varit en grundläggande beståndsdel i svensk skola ända sedan folkskolan. Men nu ser vi en utveckling där vi köper in mindre läromedel och där olikvärdigheten, precis som på andra områden i skolan, är dramatisk”, säger Per Kornhall, ordförande för Läromedelsföretagarna.

Regeringen tillsatte 2019 en utredning med uppdrag att se över statens roll när det gäller läromedel. I direktiven fastslogs: ”Tillgång till läromedel av jämn och hög kvalitet är viktig både för lärare och elever, inte minst mot bakgrund av den utmaning som i dag råder när det gäller lärarförsörjningen och det faktum att många elever får sin undervisning av obehöriga lärare”.

"Sverige har ett av de mest liberala systemen i världen när det kommer till läromedel. Det innebär att läromedlen riskerar vara ett svagt stöd för läraren i sitt arbete", säger utredaren Gustaf Fridolin. "Jag tror att de flesta ser att vi skulle behöva hitta vägar som gör att lärare kan vara trygga med att använda sig av läromedel som ger ett gott stöd i arbetet. Samtidigt som man vill behålla friheten att kunna använda sig av helt andra material som man har nytta av i undervisningen”.

När Skolverkets generaldirektör Peter Fredriksson i december 2020 presenterade resultaten från Timss, Trends In International Mathematics And Science Study, underströk han läromedlens betydelse för att öka likvärdigheten i skolan: ”En kompetent lärare i kombination med bra läromedel, det räcker långt”.

Problemet har även uppmärksammats i den under hösten 2020 publicerade rapporten "Rätten till kunskap - en rapport om läromedelssituationen i Sverige". Den är resultatet av ett samarbete mellan Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Sveriges elevråd, Sveriges elevkårer, SVEA (styrelsen för Sveriges elevråd) och Läromedelsföretagarna.

Undersökningen är gjord av branschorganisationen Läromedelsföretagen och bygger på deras försäljningsstatistik. I genomsnitt köptes det 2019 läromedel för ungefär 650 kronor per grundskoleelev i Sverige. I en nordisk kontext ligger vårt land på en låg nivå: motsvarande siffror är i Finland 1450 kronor per elev och år och i Norge 1050 kronor.

Enligt Läromedelsföretagen står läromedelsinköpen för endast 0,6 procent av kostnaderna i svensk grundskola. Per Kornhall, ordförande för organisationen Läromedelsföretagarna, hävdar att kostnaderna för läromedel i Sverige legat still i 30 år.

Lärare och skolledare ser bristen på läromedel som ett bekymmer. Enligt rapporten anser de att brist på pengar är det främsta skälet till varför det inte köps in läromedel i den omfattning som krävs. Lärarna önskar mer tid att granska och lära känna läromedel och de vill ha mer av kollegialt

utbyte. De anser dessutom att deras möjligheter att påverka inköpen av digitala läromedel försämrats.

Ungefär 30 procent av läromedlen är tryckta, 15 procent är digitala och cirka 55 procent en kombination av analoga och digitala.

Undersökningar visar att det kan vara stora skillnader inte bara mellan hur mycket länder och kommuner satsar resurser på läromedel, utan även skolor emellan i samma kommun.

Siffrorna, antal kronor per år och elev, för jämförelsenätverket R9-kommunerna ser ut på följande sätt:

Linköping	1408
Uppsala	839
Norrköping	793
Västerås	787
Eskilstuna	714
Södertälje	628
Gävle	619
Jönköping	600
Örebro	574

Mot bakgrund av den aktuella diskussionen och den statistik som presenteras finns det skäl att resonera om läromedelssituationen i kommunens grundskolor. Därför ställer jag dig följande frågor:

- 1 Överensstämmer de statistiska uppgifterna med de som finns hos vår utbildningsförvaltning?
- 2 Finns det exempel på skillnader mellan hur mycket som satsas på läromedel mellan grundskolorna i vår kommun?
- 3 Förs en aktiv dialog kring frågor rörande inköp av läromedel - och den problematik som därvid lag lyfts fram rörande makt och inflytande - i våra skolor och på förvaltningsnivå i vår kommun?
- 4 Har Barn- och utbildningsnämnden lyft problematiken?

Jerry Hansson

Vänsterpartiet